

Journalist/schrijver/televisiemaker **Max Westerman**

'We trillen nog steeds na van 9/11'

De aanslagen van 9/11 werden in 2001 dagelijks verslagen door RTL- correspondent Max Westerman (53). Nu, tien jaar later, is volgens hem de impact ervan meer voelbaar in Nederland dan in de stad waar ze plaatsvonden. "Pim Fortuyn, Ayaan Hirsi Ali, Rita Verdonk en Geert Wilders zijn allemaal 'in het zadel' gekomen dankzij Osama bin Laden."

TEKST MYLÈNE DE LA HAVE FOTO'S PAUL TOLENAAR

Waar was jij toen het gebeurde?

"Ik was thuis in New York en zou iets later naar kantoor gaan omdat ik eerst nog een verhaal over de Amerikaanse economie wou afschrijven. Ik dacht: dat wordt een rustig dagje, las de krant en wierp zo nu en dan een blik op de televisie die aanstond zonder geluid. Ineens zag ik niet meer de dame van de ontbijtshow maar het World Trade Centre waar een gat in zat en waar rook uit kwam. De eerste berichten waren dat het wellicht een sportvliegtuigje was geweest. Ik dacht: wel spectaculair beeld maar niet echt een verhaal voor mij. Daar maken ze waarschijnlijk in Hilversum op de redactie een kort dingetje van dertig seconden van. Het duurde niet lang of het werd duidelijk dat het om iets van een hele andere omvang ging."

En toen was het vanuit stilstand naar topsnelheid?

"Ik spurte op de fiets naar kantoor; het verkeer stond vrijwel meteen vast en het openbaar vervoer lag plat. Twee blokken voor mijn kantoor ben ik in mijn haast nog tegen een bus aan gefietst, heb ik mijn fiets die in de kreukels lag opzijgegooid en ben ik verder gerend. Mijn producer destijds, Henk van der Aa, was zo alert geweest om al bij CBS een heleboel satelliettijd te kopen. Op die dag was alle beschikbare satelliettijd binnen de kortste keren uitgekoofd, maar door Henks snelle actie konden wij de hele dag uitzenden vanaf het dak van het CBS-gebouw, waarvandaan ik al mijn items altijd uitzond."

Het klinkt behoorlijk koelbloedig allemaal.

"Ik heb me daarna inderdaad vaak afgevraagd hoe dat kon. Er zijn momenten geweest waar het om veel minder ging en ik een stuk minder koelbloedig was. Maar ik had geen tijd om te denken of zenuwachtig te zijn. Het was gaan met die banaan. Er gebeurt van alles en je

zit je dan even niet meer af te vragen of je haar wel goed zit voor de camera. Het was zo overweldigend wat er op me afkwam; het greep me en ik ging er vol in; puur op de adrenaline."

Op welk moment kon je zelf stilstaan bij wat er was gebeurd?

"Pas aan het einde van die uitzenddag. Nadat we tien uur lang verslag hadden gedaan vanaf het dak, hield Nederland op met uitzenden en ben ik met mijn ploeg naar beneden gegaan. Daar zagen we die drommen totaal uitgeputte, met roet en puin bedekte, terneergeslagen brandweerlieden en andere reddingswerkers uit Ground Zero tevoorschijn komen die de afgrijselijkste verhalen vertelden over wat ze hadden gezien. Dat er geen overlevenden waren, maar dat ze alleen maar lichaamsdelen en lijken waren tegengekomen. Het was de hel wat je daar zag en dat is het maandenlang gebleven. Drie maanden bleef het smeulen en rook je de lucht van het WTC door heel Manhattan. Je wist ook dat die lucht niet alleen van het constructiemateriaal kwam maar ook van menselijke delen die tussen het smeulende puin lagen."

Ben je nog emotioneel geweest na die dag?

"Ik had als klein jongetje al een fascinatie voor wolkenkrabbers en had een poster aan de muur hangen van de skyline van New York, toen nog zonder het WTC want die torens zijn pas in de jaren '70 gekomen. In New York woonde ik in Greenwich Village en had ik aan de voorkant uitzicht op het Empire State Building en aan de achterkant op het World Trade Centre. Ik vond het geweldig dat ik vanuit mijn bed het WTC kon zien. De weken na 11 september zag ik vanaf de plek waar het WTC had gestaan, rookwolken opstijgen die door heel felle constructielampen werden verlicht zodat ze 's nachts door konden zoeken. Een macaber en luguber uitzicht waar ik weleens een traan- tje om heb moeten laten."

Had je enig idee hoe groot de gevolgen van die aanslagen zouden zijn?

"Ik wist wel dat ze een enorme impact zouden hebben, maar ik sta er nog steeds versteld van hoe groot die uiteindelijk is geweest.

Als het de bedoeling was hiermee de wereld aan het wankelen te brengen, is dat gelukt.

Wat dat betreft was het de meest succesvolle, militaire aanval aller tijden. We trillen nog steeds na van de aanslagen van 9/11. Lees de krant en je ziet allemaal dingen die er direct of indirect mee te maken hebben. Die twee uitzichtloze oorlogen waarin Amerika zich heeft gestort en ons in heeft meegetrokken en die hele bredere strijd tegen het terrorisme waar ik ook m'n vraagtekens bij zet.

Hier in Nederland is het de toegenomen spanningen tussen bevolkingsgroepen. De opkomst van populistische antimoslim-politici in Nederland die zelfs opgenomen worden in onze regering waar ze hun weerslag vinden op andere, meer gevestigde, partijen die datzelfde antimoslimgeluid zijn gaan echoën. Pim Fortuyn, Ayaan Hirsi Ali, Rita Verdonk en Geert Wilders zijn allemaal 'in het zadel' gekomen dankzij Osama bin Laden. Zijn extremisme heeft ook het extremisme aan onze kant doen groeien. Soms heb ik het idee dat de aanslagen van 11 september meer impact hebben gehad op Nederland dan op de stad waar ze plaatsvonden."

Waren er in New York geen scheve ogen na de aanslagen?

"De eerste maanden was het wel wat vreemd. Islamitische taxichauffeurs die ook nog in een wit gewaad gestoken waren en een lange zwarte baard hadden, voelden zich wel genoodzaakt om Amerikaanse vlaggetjes op hun auto te zetten om heel duidelijk te maken dat ze er niets mee te maken hadden. Maar dat ging snel voorbij en, zeker in New York, werden moslims en islamieten niet anders bekeken dan andere mensen."

'Elk negatief moslimdingetje wordt enorm uitvergroot door zowel rechtse als linkse kranten.'

Knap.

"Dat is ook de kracht van die stad. Die stad is ooit begonnen door Nederlanders en die hebben daar toen de juiste ideeën gebracht. Tolerantie en openheid naar andere culturen, verdraagzaamheid ten opzichte van andere religies. In wezen was in New York iedereen welkom die wilde bijdragen aan het succes van die stad. New York is daardoor de meest internationale en succesvolle stad geworden in de geschiedenis van de wereld. Het gedachtegoed dat de Nederlanders daar ooit hebben geplant, is de mentaliteit van Amerika geworden."

Zijn er in Amerika helemaal geen anti-islamgeluiden?

"Die zijn daar beperkt tot de extremistische marge. Hier is het bijna een politiek-correct geluid geworden. De aanhangers van Wilders in Amerika zijn rechts-extremistische groepjes, zoals ook die anti-abortus idioten die klinieken opblazen.

Dat zag je ook vorig jaar toen Geert Wilders naar Ground Zero ging om daar te ageren tegen die zogenaamde Ground Zero-moskee. Daar kwamen weinig mensen op af – vooral extremisten uit de provincie – en dat bezoek kreeg in Amerika nauwelijks pers-aandacht. Hier in Nederland werd het live gebracht. Het leek wel alsof er een heel vliegtuig met Nederlandse journalisten was meegevlogen. Hier staat heel medialand dag en nacht klaar om deze man een megafon aan te reiken om zijn, toch wel zeer haatvolle, opmerkingen de wereld in te slingeren."

De Nederlandse pers maakt Wilders groot?

"Absoluut. We tuinen er te gemakkelijk in. De man geeft zelf geen interviews, maar zodra hij iets roept wordt het opgeblazen zoals ook ieder klein moslimdingetje hier wordt opgeblazen. Stel je voor dat in Amerika wat Marokkaanse kwajongens onaardige opmerkingen roepen naar een rouwstoet. Ik denk dat

niet eens de regionale krant daar een berichtje over publiceert. Maar hier was het groot nieuws en werd het een politiek issue. Elk negatief moslimdingetje wordt enorm uitvergroot door zowel rechtse als linkse kranten. Positieve berichten hoor je zelden of nooit."

Maar er zijn wel veel problemen met jonge moslims in ons land.

"Ik wil de problemen ook niet helemaal onder het tapijt vegen; er zijn reële problemen in achterstandswijken in vier grote steden in Nederland. Dat gaat altijd zo bij immigratie, er gaan twee à drie generaties voorbij voordat grote groepen in de maatschappij zijn opgenomen. De ervaring leert dat die problemen zich vanzelf oplossen.

Maar mensen kennen de cijfers niet eens. Slechts 5 procent van de Nederlandse bevolking is moslim. Hoezo islamisering? We hebben het over een sociaal-economisch zwakstaande minderheid van 5 procent! En wij zijn daar bang voor? Bang dat we onder de voet worden gelopen door hordes kwaadwillige moslims? Waar haal je de kolder vandaan? En hoeveel van die 5 procent is daadwerkelijk belijdend en conservatief?

Er zijn 300.000 Marokkanen op een bevolking van 16 miljoen mensen. Als je soms de kranten openslaat krijg je de indruk dat de moslims hier in de meerderheid zijn. Nederland wordt angst ingeboezemd. Met angst win je stemmen. En dan termen als 'kopvoddentax' gebruiken en de *Koran* vergelijken met *Mein Kampf*, godsdiensten als 'achterlijk' betitelen en hele bevolkingsgroepen dat predicaat opplakken. Ondenkbaar in Amerika. Er is hier in Nederland een massahypnose gaande. Als je maar elke dag leest over 'islamisering' begin je dat te geloven. Ik begrijp wel hoe het werkt. Maar als je de cijfers erbij haalt hebben slechts sommige mensen er last van. Zeker niet de meerderheid van de Nederlandse bevolking."